

mногоšta bilo pogrešno, ali to tek mi sada uočujemo. Ljudi onih vremena su bili uvjereni, da pravilno postupaju. Tako je naprimjer slavni astronom danski Tycho de Brache bio potpuno uvjeren, da je Galileo Galilei u zabludi. U ono vrijeme Ptolomejev sistem bio je dokazana činjenica, pa nije bilo lako prodrijeti novim naučavanjem. Ne možemo mi biti suci onim vremenima, ali možemo mnogošto od njih naučiti. Naravno ni krivnja nije naša, ako su oni pogriješili. Nećemo mi činiti pokoru za njihove grijehe. To ne bi bilo niti pametno. Ali u novije vrijeme primjećuje se u nekim krugovima svijest neke posebne kolektivne krivnje, koju treba odbaciti. Mi ćemo jedino odgovarati za svoje grijehe i pogreške.

Još mi se čini nepravednom tvrdnja o nekom tobože »lakom katolicizmu« a vidi se, da se tu radi o problemima mladih, o kojima naročito piše »Glas koncila«. Svakako je malo neobično, da je toliko pisama sa seksualnom problematikom, ali takva nam je omladina, omladina našeg vremena, rođena u ekspanziji panseksualizma, pa još više osjeća teret ovog delikatnog područja. Naravno, kad bi mladi pitali o književnosti s vjerskog aspekta, uredništvo bi im jednako odgovaralo. Ali eto ovakvih pisama po svoj prilici nema. Još jednom naglašavam: treba se čuvati pod svaku cijenu od tendencioznosti, jer time se vrijeđa i ljubav prema bližnjemu a i istina, koja mora voditi ruku svakog pisca.

Vilko ŠOLINC

VENITE, MITTAMUS LIGNUM IN PANEN EIUS... (Jer 11, 19)

V poglavju hvalnic beremo v času trpljenja nerazumljivi stavek iz preroka Jeremija 11, 19. Stavek, kakršen je v brevirju, nima nobenega smisla. Vzet je iz Vulgate in je dobesedni latinski prevod hebrejskega masoretskega besedila. Kakšno zaroto naj pomeni zbor hudodelcev zoper preroka, ko pravijo: »Pridite, vrzimo les v njegov kruh? »Ali naj les zžagamo, zdrobimo in vržemo v testo, da bo pravični moral jesti les namesto kruh in umrl? To nima nobenega smisla. To je klasičen primer, kako moremo dognati smisel stavka ne z eksegezo, ampak s tekstno kritiko. Slovenski prevod (Sveto pismo III, Maribor 1958, 232) je prirejen po jeruzalemski bibliji, vendar ne dosledno. Glasi se:

»Pokončajmo drevo z njegovim sadom vred...«

»Détrusons l' arbre dans sa vigueur...«

Prvi del stavka je pravilno preveden, drugi pa ne. »Dans sa vigueur...« ne pomeni sad drevesa, ampak življensko silo, ki jo drevo nosi v sebi, da sad obrodi. Da je to pravilno, pogledjmo tekstno kritično izvirno hebrejsko besedilo. V hebrejščini sta slični besedi lah (svež, mlad, krepak) in lhm (ali vokalizirano: lehem), kruh. Od lah se glasi samostalnik leah in pomeni: svežost, mladost, življensko silo, moč. Masoretski tekst ima: belahmô, to je: v njegov kruh; brezdvoma bi moralo stati: belehô, to je: v njegovi moči. Hebrejska črka m (mem) se je vrnila med h in sufiks tretje osebe ednine ô njegov in tako spremenila prvotno razumljiv pomen stavka v sedanjo nerazumljivo obliko. Takih primerov vnašanja ali opuščanja konzonantov je v svetem pismu več, kar spričo naporenega prepisovanja konzonantnega besedila ni čudno, če so se take zamenjave dogajale. V prvotnem, izvirnem hebrejskem besedilu se je stavek moral glasiti: Pridite, pokončajmo drevo v njegovi živ-

ljenski moći. Strimo življensko silo drevesa. Pokončajmo ga v njegovi rasti. Jeruzalemska biblija je prva sprejela tak prevod mimo masoretskega teksta. Drugi moderni prevodi ostajajo če vedno zvesti masoretskemu besedilu (npr. The Holy Bible, Revised standard version, London 1965), slovenski pa z majhno nedoslednostjo sledi jeruzalemski bibliji. Tako s pomočjo tekstne kritike odkrijemo izvirni pomen zarote hudobnežev zoper preroka Jeremija.

F. R.

DOPIS o. KARLA BALIČA IZ RIMA

Iz dopisa dra o. K. Baliča donosimo dva izvotka, koji se odnose na aktualne teme o kojima je bilo riječi u prošlom broju »Službe Božje«: prijevod kanona i triumfalizam.

Uredništvo

Iako rado pratim sav tamošnji rad i čitam razne publikacije kao Glas Koncila, Svesci, Bogoslovska Smotra itd., nemam vremena da malko koncentriram svoje sile pak rečem nešto posebno o prijevodu kanona Mise. No nisam mogao da ne svratim pozornost na razne prijevode rečenice »quo beatae Mariae **intemerata virginitas** huic mundo edidit Salvatore». Riječi »beatae Mariae **intemerata virginitas**«, netko mislim, P. Šagi-Bunić, prevada »dan u koje **nepovrijeđeno djevičanstvo** bl. Marije ovome svijetu rodi Spasitelja«, drugi prevada »kad **nepomućeno djevičanstvo**...« (Služba Božja, VIII, 1, str. 32). Ti u Misalu, str. 269, veliš »kad je blažena i netaknuta Djevica Marija ovom svijetu rodila...«, a u Službi Božjoj, VIII, 1, str. 13: »dan u koji blažena Marija, neokaljana Djevica, ovome svijetu porodi Spasitelja«. Ovaj Tvoj prijevod dovodi mi na pamet borbu o Neoskrvnjenom Marijinu Začeću, kada su neki govorili da riječ »imaculata« treba da se odnosi na Bl. Djevicu, a ne na »conceptio«. Ti veliš »I svećenik i vjernik, osobito ako imaju razvijeno jezično osjećanje, morat će se na njoj zaustaviti i domišljati kako to da **NEPOVRIJEĐENO djevičanstvo** rađa Spasitelja«. Imaš potpuno pravo! Sve tamo, nekako do 4 st. ako se ne varam, kada je u kanon ušla ova izreka, i svećenici i teolozi pitali su u čemu se sastoji ova »**intemerata virginitas**«, i konačno su kazali da je to **čudesno** porođenje: Marija nije porodila Sina na naravan nego na čudesan način. Neki su kušali da to razjasne, i onda su kazali da kako je Isus ušao kroz zatvorena vrata u Caenaculum, tako je izašao iz utrobe Bl. Djevice »sine apertione, sine dolore, sine violatione, sine actione«. Kazali su da je Krist sačuvao kod svoje majke sigillum virginittatis. Drugi, kao Petavije, rekli su, da obično rađanje kod žena, ostavlja neke tragove na tijelu, a da to nije bilo kod Marije.

Ja znam da se danas sumnja o ovom čudesnom porođenju, kao što se nažalost stavlja u sumnju i samo djevičanstvo ANTE PARTUM. Priznajem sa prof. Mitterenom da, ako biološki promatramo stvar, djevičanstvo se ne sastoji ni u tako zvanom Sigillum virginittatis, niti u tome što bi porođenje bilo »sine actione, violatione, apertione, dolore«. No da je Bog mogao sačuvati kod svoje Majke sigillum virginittatis, i da je ona porodila na drugi način nego rađaju obične žene, to, mislim, da nema razloga da se nijeće.

Svakako, kao što ne znamo na koji je način Marija uznešena na nebo, tako ne znamo tačno kako je porodila Isusa, niti je uputno